

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SAJUNGOS SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJĄ

2021 m. sausio 25 d. Nr. 4D-2020/1-982
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X sąjungos (toliau vadinama – Pareiškėja, Sąjunga) vardu Y pateiktą skundą dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau vadinama – Ministerija) pareigūnų veiksmų, nagrinėjant skundą dėl netinkamo asmenų aptarnavimo valstybės įmonėje Registrų centras (toliau vadinama – RC).

2. Skunde nurodyta:

2.1. Sąjunga veikia pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą. Asociacijos įstatuose nurodytas valdymo organas, pasibaigus finansiniams metams kiekvienais metais parengia ir visuotiniam narių susirinkimui pateikia metinį finansinių ataskaitų rinkinį ir veiklos ataskaitą. Metinį finansinių ataskaitų rinkinį ir veiklos ataskaitą Sąjunga teikė RC kasmet jau 10 kartų, tačiau 2020 metais to padaryti negalėjo. „RC kiša kitas formas, kurios nereikalingos“ (šios ir kitų citatų kalba nekeičiama). Biurokratai nežino, kad pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų, pasirinkusių supaprastintą buhalterinę apskaitą, metinės ataskaitos parengimo tvarka reglamentuota Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1K-443.

2.2. Ministerijos pareigūnai netinkamai išnagrinėjo Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. skundą, „vykdė biurokratinį atsirašinėjimą“, vilkino skundo nagrinėjimą. Atsakymas į skundą „neaiškus, nepagrįstas ir neteisėtas tyčiojimasis iš Sąjungos.“

2.3. Ministerija toleruoja prastą asmenų aptarnavimą RC, nes šios institucijos pavaldume esančio RC darbuotojai yra biurokratai, nevykdantys 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 1K-443. RC neteikia visuomeninėms institucijoms šios formos elektroniniu būdu, reikalaujami pildyti kitas, Sąjungos manymu, nereikalingas.

RC kuria sistemas, kurios Sąjungai ir kitoms asociacijoms yra išvis nereikalingos.

RC praktiškai nebuvo suteikta reikalinga pagalba.

2.4. Skundas Ministerijoje buvo išnagrinėtas netinkamai, nes:

2.4.1. Ministerijos 2020 m. liepos 21 d. atsakymas nemotyvuotas, neatitinkantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų reikalavimų, išsamumo, gero administravimo principų bei konstitucinio atsakingo valdymo principo;

2.4.2. neatsiųstas pranešimas apie 2020 m. birželio 9 d. skundo priėmimą nagrinėti.

2.4.3. pažeistas skundo nagrinėjimui nustatytas 20 darbo dienų terminas, nepranešta apie tyrimo termino pratęsimą – atsakymas pateiktas, praėjus vienam mėnesiui ir dešimt dienų.

2.4.4. nenurodyta Ministerijos atsakymo apskundimo galimybė ir tvarka.

3. Pareiškėja prašo Seimo kontrolieriaus:

3.1. „imtis priemonių, kad ateityje RC vadovas ir Ministerijos viceministras užtikrintų Viešojo administravimo įstatyme individualiam administraciniam aktui nustatytą reikalavimų laikymąsi, priimant administracinius sprendimus“;

3.2. „pareigūnų darbą organizuotą taip, kad būtų užtikrintas funkcijų, susijusių su asmenų prašymų (skundų) nagrinėjimu, vykdymo nepertraukiamumas ir į asmenų prašymus būtų atsakoma, laikantis teisės aktuose nustatytų terminų“;

3.3. „išnagrinėti Sąjungos skundą ir pateikti motyvuotą (teisės aktų nuostatomis ir faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą) atsakymą“;

3.4. „užtikrinti, kad ateityje panašūs atvejai nesikartotų, o nagrinėjant pareiškėjų kreipimuisis, būtų laikomasi teisės aktų nustatytų terminų ir tvarkos.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Sąjunga **2020 m. birželio 9 d.** raštu kreipėsi į Ministeriją, nurodydama:

„Gerb. ministre, mums susidarė [ispūdis], kad Jūsų pavaldume **RC darbuotojai** yra biurokratai, nes jie **nežino reglamentuojamo pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų** (toliau – pelno nesiekiantys juridiniai asmenys), **pasirinkusių supaprastintą buhalterinę apskaitą** (toliau – apskaita), **metinės ataskaitos parengimo tvarkos**, kuri yra patvirtinta 2018 m. gruodžio 18 d. LR FN įsakymu Nr. 1K-443. **RC nežino šio įsakymo ir jo nevykdo ir šios formos neteikia elektroniniu būdu visuomeninėms institucijoms**, o teikia kitas, kurių nereikia ir verčia jiems aiškinti ir jie to nenori žinoti, ir **niekas iš jų nepadėjo šiuo klausimu**, tik tyčiojasi iš mūsų, kad mes nesinaudojame parama ir tik gyvename iš savo narių mokesčių, kas tai per darbuotojai ir kam jie reikalingi, gal tik vadovams. Kuria sistema, kurios mums yra išvis nereikalingos ir jas siūlo, ir **niekas neatsako, telefonai neveikia, o atsakymai išvis yra nesusipratimas**, kuriuos pridedu, gal kas įves tvarką šioje institucijoje. Jiems iki šiol negali pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, tvarkydami apskaitą ir rengdami metinę ataskaitą, vadovaujasi Pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo taisyklėse nustatytais bendraisiais apskaitos principais, tačiau RC kiša kitas formas, kurios išvis nereikalingos. Esant minėtoms aplinkybėms mes esame priversti rašyti šį skundą ir įvestume tvarką ir kada bus tvarka.

Vadovaujantis VAI nuostatomis imtis atitinkamų priemonių padėčiai ištaisyti ir pranešti, kada bus tvarka. Informuoti mus elektroniniu paštu <...>, siekiant taupyti valstybės lėšas.[...].“

5. Ministerijos **2020 m. birželio 17 d.** rašte Nr. 3-2434 RC nurodyta:

„Ministerija gavo Y skundą dėl blogo RC klientų aptarnavimo. Prašome pagal kompetenciją įvertinti skunde pateiktą informaciją ir atsakyti Ministerijai iki birželio 25 d. [...].“

6. RC **2020 m. birželio 26 d.** rašte Nr. S-55746(1.10E) Ministerijai nurodyta:

„RC (Registro tvarkytojas) pagal kompetenciją išnagrinėjo Ministerijos 2020 m. birželio 17 d. raštu Nr. (37.10-81E)-3-2434 „Dėl gauto skundo“ (toliau – raštas) pateiktą Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. skundą „Dėl itin blogo aptarnavimo klientų“ (toliau – skundas) ir žemiau teikia informaciją, susijusią su skunde nurodytomis aplinkybėmis.

Pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 10 straipsnio 1 dalį asociacijos įstatuose nurodytas valdymo organas, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytą atvejį, pasibaigus finansiniams metams turi parengti ir visuotiniam narių susirinkimui pateikti *metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir veiklos ataskaitą*. Vadovaujantis Įstatymo 10 straipsnio 6 dalimi, asociacijos, kuri, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, yra pasirinkusi supaprastintą apskaitą, įstatuose nurodytas valdymo organas vietoj Įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytų ataskaitų gali rengti ir visuotiniam narių susirinkimui pateikti *metinę*

ataskaitą, kurioje turi būti pateikta informacija, nurodyta šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose ir 3, 4 ir 5 dalyse.

Metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudarančių finansinių ataskaitų, veiklos ataskaitos ir metinės ataskaitos parengimo tvarką nustato ir informacijos, nurodytos Įstatymo 10 straipsnio 2, 4 ir 6 dalyse, turinį detalizuoja Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Asociacijos finansinės ataskaitos, veiklos ataskaita (metinis pranešimas) ir metinė ataskaita turi būti rengiami Pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo taisyklėmis, Pelno nesiekiančių juridinių asmenų veiklos ataskaitos arba metinio pranešimo rengimo tvarkos aprašu, Supaprastintos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašu, patvirtintais Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 „Dėl Pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų, veiklos ataskaitos, metinės ataskaitos rengimo ir neatlygintinai gauto turto ir paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo“, (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 1K-443 redakcija).

Vadovaujantis Įstatymo 10 straipsnio 3 dalimi, asociacijos veiklos ataskaita kartu su metinių finansinių ataskaitų rinkiniu, o tais atvejais, kai yra atliktas finansinių ataskaitų auditas, ir audito išvada, arba asociacijos metinė ataskaita šio Įstatymo 10 straipsnio 6 dalyje nurodytu atveju *turi būti pateikta Juridinių asmenų registro* (toliau – Registras) *tvarkytojui*.

Metinių finansinių ataskaitų rinkinių ar metinių ataskaitų teikimo Registro tvarkytojui tvarką nustato Juridinių asmenų registro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“, (toliau – Nuostatai) ir Finansinių ataskaitų rinkinių ir su jais susijusių dokumentų teikimo Juridinių asmenų registru elektroniniu būdu taisyklės, patvirtintos RC generalinio direktoriaus 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. VE-652 (1.3 E) „Dėl Finansinių ataskaitų rinkinių ir su jais susijusių dokumentų teikimo Juridinių asmenų registru elektroniniu būdu taisyklių patvirtinimo“, (toliau – Taisyklės).

Pagal Nuostatų 125 punktą metinių finansinių ataskaitų rinkinys ar metinė ataskaita pildomi ir *Registro tvarkytojui teikiami elektronine forma interaktyviai*. Jeigu juridinis asmuo metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro ir tvirtina ne finansinių ataskaitų elektroninio formato rinkiniuose, kartu su finansinių ataskaitų elektroninio formato rinkiniais elektroniniu būdu turi būti pateikti patvirtinti metinių finansinių ataskaitų rinkiniai. *Jeigu asociacija rengia metines ataskaitas, kartu su metinių ataskaitų elektroninio formato rinkiniais elektroniniu būdu turi būti pateiktos patvirtintos metinės ataskaitos*.

Metinių finansinių ataskaitų rinkinio ar metinės ataskaitos ir su jais susijusių dokumentų teikimo elektroniniu būdu tvarka ir sąlygos detalizuojamos Taisyklėse. Pagal Taisyklių 5 punktą, teikėjas, elektroniniu būdu teikdamas dokumentus, vadovaujasi šiomis Taisyklėmis ir RC interneto svetainėje pateiktu Vartotojo vadovu, kuriame detalčiai aprašytas ir pavaizduotas visas finansinių ataskaitų rinkinių teikimo elektroniniu būdu (interaktyviai) procesas. Vadovaujantis Taisyklių 6 punktu, teikėjas turi interaktyviai užpildyti pasirinktą metinių finansinių ataskaitų arba metinės ataskaitos elektroninio formato rinkinio formą, pateikti užpildytą atitinkamą elektroninio formato rinkinį ir su juo susijusius dokumentus nustatytu formatu (pdf).

Pagal Nuostatų 13.12 papunktį Registro tvarkytojui teikiamų metinių finansinių ataskaitų bei metinių ataskaitų elektroninio formato rinkinius tvirtina Registro tvarkytojas. Labdaros ir paramos fondų, viešųjų įstaigų, asociacijų metinių finansinių ataskaitų forma (FS0323) ir Labdaros ir paramos fondų, asociacijų metinės ataskaitos forma (FS0034) buvo patvirtintos RC generalinio direktoriaus 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. VE-650 (1.3 E) „Dėl Juridinių asmenų registro tvarkytojui teikiamų elektroninio formato rinkinių formų patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas). Pažymėtina, kad Įsakymu patvirtintos elektroninio formato rinkinių formos buvo suderintos su Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2019 m. spalio 21 d. raštu Nr. ((6.2-01)-5K-1916385)-6K-905459 „Dėl ataskaitų elektroninio formato rinkinių derinimo“.

Pagal Vartotojo vadovą teikėjo pildomas (nepateiktas) elektroninio formato rinkinys RC elektroninių paslaugų sistemoje (toliau – EPS) yra saugomas 60 dienų ir atitinkamas įspėjimas yra rodomas EPS ir yra matomas pačiam teikėjui. Ši informacija Pareiškėjui, kaip matyti iš prie skundo pateikto susirašinėjimo su RC, buvo pateikta ir atsakant į Pareiškėjo klausimą RC portale.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad išsami informacija apie finansinių ataskaitų rinkinių teikimą Registro tvarkytojui yra skelbiama ir RC interneto svetainėje.

Papildomai informuojame, kad, **EPS duomenimis, 2020 m. birželio 8 d. buvo pradėtos pildyti Sajungos (191963530) ir Konstitucinių teisių gynėjų asociacijos (300025871) metinės ataskaitos formos (FS0034), tačiau užpildyti elektroninio formato rinkiniai nepateikti.**

Šiuo metu 5371 asociacijos yra pateikusios 2019 m. metinių finansinių ataskaitų rinkinius ar metines ataskaitas Nuostatų ir Taisyklių nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, kad teisės aktais ir kitais dokumentais aiškiai reglamentuota, kaip asociacija turi Registro tvarkytojui pateikti metinių finansinių ataskaitų rinkinį arba metinę ataskaitą, į tai, kad informacija apie finansinių ataskaitų rinkinių teikimą Registro tvarkytojui viešai prieinama asmenims, į tai, kad RC Pareiškėjui teikė informaciją apie finansinių ataskaitų rinkinių ir susijusių dokumentų teikimą elektroniniu būdu, manome, kad skundas yra nepagrįstas.“

7. Ministerijos **2020 m. liepos 21 d.** rašte Nr. 3-2901 Y nurodyta:

„Ministerija, įvertinusi Jūsų skundą, teikia atsakymą.

Pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 10 straipsnio 1 dalį asociacijos įstatuose nurodytas valdymo organas, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytąjį atvejį, pasibaigus finansiniams metams turi parengti ir visuotiniam narių susirinkimui pateikti metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir veiklos ataskaitą. Vadovaujantis Įstatymo 10 straipsnio 6 dalimi, asociacijos, kuri, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, yra pasirinkusi supaprastintą apskaitą, įstatuose nurodytas valdymo organas vietoj Įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytų ataskaitų gali rengti ir visuotiniam narių susirinkimui pateikti metinę ataskaitą, kurioje turi būti pateikta informacija, nurodyta šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose ir 3, 4 ir 5 dalyse.

Metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudarančių finansinių ataskaitų, veiklos ataskaitos ir metinės ataskaitos parengimo tvarką nustato ir informacijos, nurodytos Įstatymo 10 straipsnio 2, 4 ir 6 dalyse turinį detalizuoja Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Asociacijos finansinės ataskaitos, veiklos ataskaita (metinis pranešimas) ir metinė ataskaita turi būti rengiamos vadovaujantis Pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo taisyklėmis, Pelno nesiekiančių juridinių asmenų veiklos ataskaitos arba metinio pranešimo rengimo tvarkos aprašu, Supaprastintos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašu, patvirtintais Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 „Dėl Pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų, veiklos ataskaitų, metinės ataskaitos rengimo ir neatlygintinai gauto turto ir paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo“ (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 1K-443 redakcija).

Vadovaujantis Įstatymo 10 straipsnio 3 dalimi, asociacijos veiklos ataskaita kartu su metinių finansinių ataskaitų rinkiniu, o tais atvejais, kai yra atliktas finansinių ataskaitų auditas, ir audito išvada, arba asociacijos metinė ataskaita šio Įstatymo 10 straipsnio 6 dalyje nurodytu atveju turi būti pateikta Juridinių asmenų registro (toliau – Registras) tvarkytojui.

Metinių finansinių ataskaitų rinkinių ar metinių ataskaitų teikimo Registro tvarkytojui tvarka nustatoma Juridinių asmenų registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), ir Finansinių ataskaitų rinkinių ir su jais susijusių dokumentų teikimo Juridinių asmenų registru elektroniniu būdu taisyklėse, patvirtintose RC generalinio direktoriaus 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. VE-652(1.3E) „Dėl Finansinių ataskaitų rinkinių ir su jais susijusių dokumentų teikimo Juridinių asmenų registru elektroniniu būdu taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).

Pagal Nuostatų 125 punktą metinių finansinių ataskaitų rinkinys ar metinė ataskaita pildomi ir Registro tvarkytojui teikiami elektronine forma interaktyviai. Jeigu juridinis asmuo metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro ir tvirtina ne finansinių ataskaitų elektroninio formato rinkiniuose, kartu su finansinių ataskaitų elektroninio formato rinkiniais elektroniniu būdu turi būti pateikti patvirtinti metinių finansinių ataskaitų rinkiniai. Jeigu asociacija rengia metines ataskaitas,

kartu su metinių ataskaitų elektroninio formato rinkiniai elektroniniu būdu turi būti pateiktos patvirtintos metinės ataskaitos.

Metinių finansinių ataskaitų rinkinio ar metinės ataskaitos ir su jais susijusių dokumentų teikimo elektroniniu būdu tvarka ir sąlygos detalizuojamos Taisyklėse. Pagal Taisyklių 5 punktą, teikėjas, elektroniniu būdu teikdamas dokumentus, vadovaujasi šiomis Taisyklėmis ir RC interneto svetainėje pateiktu Vartotojo vadovu, kuriame išsamiai aprašytas ir pavaizduotas visas finansinių ataskaitų rinkinių teikimo elektroniniu būdu (interaktyviai) procesas. Vadovaujantis Taisyklių 6 punktu, teikėjas turi interaktyviai užpildyti pasirinktą metinių finansinių ataskaitų arba metinės ataskaitos elektroninio formato rinkinio formą, pateikti užpildytą atitinkamą elektroninio formato rinkinį ir su juo susijusius dokumentus nustatytu PDF formatu.

Pagal Nuostatų 13.12 papunktį Registro tvarkytojui teikiamų metinių finansinių ataskaitų bei metinių ataskaitų elektroninio formato rinkiniu tvirtina Registro tvarkytojas. Labdaros ir paramos fondų, viešųjų įstaigų, asociacijų metinių finansinių ataskaitų forma (FS0323) ir Labdaros ir paramos fondų, asociacijų metinės ataskaitos forma (FS0034) buvo patvirtintos RC generalinio direktoriaus 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. VE-650(1.3E) „Dėl Juridinių asmenų registro tvarkytojui teikiamų elektroninio formato rinkinių formų patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas). Pažymėtina, kad Įsakymu patvirtintos elektroninio formato rinkinių formos buvo suderintos su Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2019 m. spalio 21 d. raštu Nr. ((6.2-01)-5K-1916385)-6K-905459 „Dėl ataskaitų elektroninio formato rinkinių derinimo“.

Pagal Vartotojo vadovą teikėjo pildomas (nepateiktas) elektroninio formato rinkinys RC elektroninių paslaugų sistemoje (toliau – EPS) saugomas 60 dienų ir atitinkamas įspėjimas yra rodomas EPS ir yra matomas pačiam teikėjui. Ši informacija Pareiškėjui, kaip matyti iš prie skundo pateikto susirašinėjimo su RC, buvo pateikta ir atsakant į Pareiškėjo klausimą RC portale.

Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad išsami informacija apie finansinių ataskaitų rinkinių teikimą Registro tvarkytojui yra skelbiama ir RC interneto svetainėje.

Papildomai informuojame, kad, EPS duomenimis, 2020 m. birželio 8 d. buvo pradėtos pildyti VRSPS (191963530) ir Konstitucinių teisių gynėjų asociacijos (300025871) metinės ataskaitos formos (FS0034), tačiau užpildyti elektroninio formato rinkiniai nepateikti.

Šiuo metu 5 371 asociacija yra pateikusi 2019 m. metinių finansinių ataskaitų rinkinius ar metines ataskaitas Nuostatų ir Taisyklių nustatyta tvarka.

Atsižvelgdami į tai, kad teisės aktais ir kitais dokumentais aiškiai reglamentuota, kaip asociacija turi Registro tvarkytojui pateikti metinių finansinių ataskaitų rinkinį arba metinę ataskaitą, ir į tai, kad informacija apie finansinių ataskaitų teikimą Registro tvarkytojui viešai prieinama asmenims, taip pat į tai, kad RC Pareiškėjui teikė informaciją apie finansinių ataskaitų rinkinių ir susijusių dokumentų teikimą elektroniniu būdu, **manome, kad skundas yra nepagrįstas.**

8. Ministerija Seimo kontrolierių informavo:

„[...]

Ministerija persiuntė Pareiškėjo skundą RC, nes klausimai dėl juridinių asmenų finansinių ataskaitų pateikimo pagal kompetenciją priklauso RC.

[...] Ministerija nesiuntė pranešimo dėl skundo priėmimo nagrinėti, nes Pareiškėjo skunde nebuvo pageidavimo dėl pranešimo dėl skundo priėmimo nagrinėti.

[...] atkreipiame dėmesį, kad Vartotojo vadove yra aiškiai nurodoma, kad „Labdaros ir paramos fondo ar asociacijos *patvirtinta metinė ataskaita* yra privaloma ir turi būti teikiama kartu su užpildyta metinės ataskaitos el. formato rinkinio forma.

Metinė ataskaita rengiama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1K-443 „Dėl pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų, veiklos ataskaitos, metinės ataskaitos rengimo ir neatlygintinai gauto turto ir paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo“ patvirtintu Supaprastintos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašu.

Metinės ataskaitos forma yra Supaprastintos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašo 5 priede. RC parengta metinės ataskaitos el. formato rinkinio forma yra skirta tik ataskaitoje esančių struktūrizuotų duomenų pateikimui ir negali būti taikoma (naudojama) metinės ataskaitos rengimui. [...].“

9. Ministerijos pateiktame rašte, įvardintame „Atsakymas į Jūsų klausimą RC portale“ pažymėta:

„Gerb. Y, atsakymas į Jūsų užduotą klausimą „dėl neveikiančios sistemos *Gerb., Jūsų sukurta sistema yra sukurta, kad ji neveiktų ir vargintų vartotojus, o ne padėtų, negaliu pateikti fin. ataskaitų ir tai dariau jau 8 kartą, gal jau reikia kreiptis į atitinkamas tarnybas, kad tokias sistemas ir tarnybas sumažintų ir šias fin. ataskaitas supaprastintų, nes esu deklaravęs VMI t. iš karto deklaravau, o ne. Kada bus įvesta tvarka. Pagarbiai. Sąjungos ir T pirmininkas Y.*“

[...]

Informuojame, kad sistema veikia. Pvz.: Z (kodas <...>) finansinę atskaitomybę už 2015 metus pateikė 2017 m. birželio 11 d., už 2016–2017 m. birželio 11 d., už 2017 m.–2018 m. birželio 6 d., už 2018 m.–2019 m. balandžio 16 d., už 2019 m.–2020 m. gegužės 11 d. **Iš Jūsų pateikto klausimo nėra aišku, kokių veiksmų Jums nepavyksta sistemoje atlikti. Todėl siekiant, kad atsakingi specialistai Jums pagelbėtų, prašytume pateikti problemos aprašymą (kur ir kokius veiksmus atliekate, kokį klaidos pranešimą ar dialogo langus rodo sistema ir pan.).** Norime atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad pildomi (nepateikti) finansinių ataskaitų elektroninio formato rinkinių juodraščiai informacinėje sistemoje saugomi 60 dienų (pildant informacinėje sistemoje apie tai įspėjama/rodomas įspėjimas: „Dėmesio! Pildomi (nepateikti) elektroninių rinkinių juodraščiai saugomi 60 dienų“.

Peržiūrėję finansinių ataskaitų rinkinių teikimo (priėmimo) rezultatus, matome, kad:

1) 2020 m. balandžio 2 d. 00:23 pasibaigus elektroninio rinkinio juodraščio saugojimo informacinėje sistemoje laikui, sistema automatiškai panaikino Sąjungos turimą 2019 m. sausio 1 d. – 2019 m. gruodžio 31 d. laikotarpio elektroninį rinkinį (FA kodas <...>), kurio statusas buvo „Pildoma“, ir kuris iki tol **nebuvo pateiktas Juridinių asmenų registriui**;

2) 2020 m. kovo 30 d. 00:23 pasibaigus elektroninio rinkinio juodraščio saugojimo informacinėje sistemoje laikui, sistema automatiškai panaikino T asociacijos turimą 2019 m. sausio 1 d. – 2019 m. gruodžio 31 d. laikotarpio elektroninį rinkinį (FA kodas 000576449009), kurio statusas buvo „Pildoma“, ir kuris **iki tol nebuvo pateiktas Juridinių asmenų registriui**.

Finansinių ataskaitų rinkinių ir su jais susijusių dokumentų (toliau – Dokumentas) teikimo elektroniniu būdu sąlygos ir tvarka yra nustatytos Dokumentų teikimo Juridinių asmenų registriui elektroniniu būdu taisyklėse (toliau – Taisyklės). Pagal Taisyklių 5 punktą teikėjas, elektroniniu būdu teikdamas Dokumentus, turi vadovautis Taisyklėmis ir RC interneto svetainėje pateiktu Vartotojo vadovu. Vadovaujantis Vartotojo vadovu, pildomi (nepateikti), elektroninių rinkinių juodraščiai informacinėje sistemoje saugomi 60 dienų. Vartotojo vadovą galite rasti RC interneto svetainėje.

Taip pat primename, kad Jūs kaip asociacijos (T asociacijos ar Sąjungos) vadovas, galite įgalioti kitą asmenį elektroniniu būdu pateikti metinių finansinių ataskaitų rinkinius Juridinių asmenų registriui. Įgaliojimų suteikimo tvarką rasite nuorodoje.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

10. Lietuvos Respublikos Konstitucijos

5 straipsnis

„[...] Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

11. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatos, galiojusios Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimosi gavimo Ministerijoje metu:

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

„Šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje.“

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. *Viešasis administravimas* – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas.

[...]

12. *Administracinės procedūros sprendimas* – administracinis sprendimas, kurio priėmimu baigiama administracinė procedūra.

[...]

14. *Prašymas* – su asmens teisių ar interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus.

15. *Skundas* – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti.

[...]

17. *Administracinė paslauga* – viešojo administravimo subjekto veiksmai, apimantys leidimų, licencijų ar dokumentų, kuriais patvirtinamas tam tikras juridinis faktas, išdavimą, asmenų deklaracijų priėmimą ir tvarkymą, asmenų konsultavimą viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais, įstatymų nustatytos viešojo administravimo subjekto informacijos teikimą asmenims, administracinės procedūros vykdymą.

[...]

20. *Viešųjų paslaugų teikimo administravimas* – viešojo administravimo subjektų veikla nustatant viešųjų paslaugų teikimo taisykles ir režimą, steigiant viešąsias įstaigas arba išduodant leidimus teikti viešąsias paslaugas kitiems asmenims, taip pat viešųjų paslaugų teikimo priežiūra ir kontrolė. [...].“

3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais;

2) *objektyvumo*. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs;

[...]

6) *efektyvumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja ekonomiškai, rezultatų siekia kuo mažesnėmis sąnaudomis;

7) *subsidiarumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi;

[...]

13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui

įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...].“

14 straipsnis. Prašymų ir skundų nagrinėjimas

„1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė.

[...]

8. Jeigu viešojo administravimo subjektas, pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir **ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui.** [...].

19 straipsnis. Administracinė procedūra ir jos dalyviai

„1. *Administracinė procedūra* – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmams, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.

2. Administracinės procedūros dalyviai: asmuo, dėl kurio yra pradėta administracinė procedūra, ir viešojo administravimo subjektas, kuris dėl gauto skundo pradėjo administracinę procedūrą.“

31 straipsnis. Administracinės procedūros terminai

„**Administracinė procedūra turi būti baigta ir administracinės procedūros sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo jos pradžios.** Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinė procedūra negali būti baigta, administracinę procedūrą pradėjęs viešojo administravimo subjektas gali ją pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. **Asmeniui apie administracinės procedūros termino pratęsimą per 2 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti administracinės procedūros terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.** [...].“

12. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875:

„1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose (toliau – institucijos). Nagrinėjant prašymus ir skundus, Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja specialieji įstatymai, tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ar jų pagrindą priimti teisės aktai.

[...]

24. Priėmus prašymą ar skundą, asmens pageidavimu įteikiama, o jeigu prašymas ar skundas gautas paštu arba elektroninėmis priemonėmis, asmens pageidavimu per 3 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos asmens nurodytu adresu arba elektroninio pašto adresu išsiunčiama Taisyklių priede nustatytos formos pažyma apie priimtus dokumentus.

25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų.

26. Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto

asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.

[...]

28. Prašymo, adresuoto vienai institucijai, kai prašyme nurodyti klausimai priskiriami kelių institucijų kompetencijai, nagrinėjimą organizuoja ir į jį atsako prašymą gavusi institucija. Prašymą gavusi institucija, nustačiusi, kad prašyme nurodyti klausimai priskiriami ir kitų institucijų kompetencijai, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos persiunčia jo kopiją kitoms institucijoms, su kurių kompetencija susijęs prašymo nagrinėjimas. Kitos institucijos, su kurių kompetencija susijęs prašymo nagrinėjimas, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo jų institucijoje dienos pagal kompetenciją atsako prašymą persiuntusiai institucijai. Prašymo nagrinėjimą organizuojanti institucija, gavusi iš kitų institucijų, su kurių kompetencija susijęs prašymo nagrinėjimas, nuomones, pateikia asmeniui apibendrintą atsakymą, pridėdama gautų institucijų raštų kopijas.

[...]

30. Jeigu prašymo ir (ar) prie jo pridedamų dokumentų turinyje yra teisės pažeidimų požymių, institucija per 5 darbo dienas nuo šio prašymo gavimo institucijoje dienos persiunčia tokio prašymo kopiją ir prie jo pridedamų dokumentų kopijas institucijoms, kompetentingoms tirti šiuos teisės pažeidimus. Tais atvejais, kai tolesniam prašymo nagrinėjimui būtinas kompetentingos institucijos atsakymas, prašymo nagrinėjimas institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu gali būti sustabdytas iki atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą ar administracinio nusižengimo bylos teiseną arba iki bus baigta baudžiamoji byla ar administracinio nusižengimo bylos teiseną. Apie tokio prašymo nagrinėjimo sustabdymą institucija ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo tokio sprendimo priėmimo dienos raštu praneša prašymą pateikusiam asmeniui ar jo atstovui.

[...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami **atsižvelgiant į jo turinį**:

35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

[...]

37. Į skundus atsakoma laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytos tvarkos.

38. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-aus) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia.“

13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 742 „Dėl valstybės įmonės Registrų centras įsteigimo“:

„[...] Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

1. Įsteigti RC, [...].

2. Pavesti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai įgyvendinti valstybės įmonės Registrų centro savininko teises ir pareigas.

3. Nustatyti, kad šiuo nutarimu įsteigta RC savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu, kitais teisės aktais ir savo įstatais.

4. Pavesti RC vykdyti šias funkcijas:

[...]

4.8. užtikrinti Teisingumo ministerijos – Juridinių asmenų registro valdytojos funkcijų įgyvendinimą vykdant įstatymų nustatyta tvarka juridinių asmenų registravimą;

4.9. kurti Juridinių asmenų registro ir kitas su šiuo registru susijusias informacines sistemas; [...].“

14. Ministerijos darbo reglamentas:

„[...]

2. Ministerija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, įstatymais, kitais Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Ministro Pirmininko potvarkiais, ministerijos nuostatais, Reglamentu ir kitais teisės aktais.

3. Ministerija savo veiklą grindžia įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, tarnybinio bendradarbiavimo ir kitais Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytais principais.

[...]

52. Asmenų prašymai nagrinėjami vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ [...].“

15. Finansinių ataskaitų rinkinių ir su jais susijusių dokumentų teikimo Juridinių asmenų registrai elektroniniu būdu taisyklės:

„[...]

1. Finansinių ataskaitų rinkinių ir su jais susijusių dokumentų teikimo Juridinių asmenų registrai elektroniniu būdu taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato metinių finansinių ataskaitų rinkinių (metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių) arba metinių ataskaitų, tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių ir su jais susijusių dokumentų (toliau – Dokumentai) teikimo elektroniniu būdu sąlygas ir tvarką.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis Juridinių asmenų registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“.

3. Juridinio asmens, užsienio juridinio asmens filialo Dokumentai teikiami naudojantis RC elektroninių paslaugų sistema (toliau – EPS), prie kurios jungiamasi RC interneto svetainėje (toliau – Interneto svetainė), pasirinkus EPS nuorodą.

4. Į EPS Dokumentus gali teikti šie asmenys (toliau – Teikėjai):

4.1. juridinio asmens vadovas ar kitas asmuo, turintis teisę veikti juridinio asmens vardu;

[...]

5. Teikėjas, elektroniniu būdu teikdamas Dokumentus, vadovaujasi šiomis Taisyklėmis ir Interneto svetainėje pateiktu Vartotojo vadovu.

6. Norėdamas pateikti Dokumentus Teikėjas turi:

6.1. prisijungti prie EPS;

6.2. EPS esančiais įrankiais (interaktyviai) užpildyti pasirinktą metinių finansinių ataskaitų (metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų) arba metinės ataskaitos, tarpinių finansinių ataskaitų elektroninio formato rinkinio formą (toliau – Elektroninio formato rinkinį);

6.3. pateikti interaktyviai užpildytą Elektroninio formato rinkinį ir su juo susijusius dokumentus (aiškinamąjį raštą, trumpo balanso priedą, metinį pranešimą (konsoliduotąjį metinį pranešimą) ar tarpinį pranešimą, veiklos ataskaitą, mokėjimų valdžios institucijoms ataskaitą (konsoliduotąją mokėjimų valdžios institucijoms ataskaitą), auditoriaus išvadą, audito ataskaitą, patvirtintas finansines ataskaitas ar patvirtintą metinę ataskaitą) PDF formatu. PDF formatu teikiama auditoriaus išvada ar audito ataskaita turi būti pasirašyta auditoriaus elektroniniu parašu, patvirtintu kvalifikuotu sertifikatu, išskyrus tuos atvejus, kai finansinių ataskaitų rinkiniai teikiami ne Elektroninio formato rinkiniuose; [...].“

16. Lietuvos Respublikos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 1K-443 redakcija) patvirtinti Pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo taisyklės, Pelno nesiekiančių juridinių asmenų veiklos ataskaitos arba metinio pranešimo rengimo tvarkos aprašas, Supaprastintos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašas. **Supaprastintos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašas:**

„1. Supaprastintos buhalterinės apskaitos tvarkos apraše (toliau – Aprašas) reglamentuojama pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų (toliau – pelno nesiekiantys juridiniai asmenys), pasirinkusių supaprastintą buhalterinę apskaitą (toliau – apskaita), metinės ataskaitos parengimo tvarką.

[...]

23. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo vietoj metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir veiklos ataskaitos ar metinio pranešimo gali rengti metinę ataskaitą (5 priedas). [...].“

17. **Asmenų aptarnavimo ir jų prašymų bei skundų nagrinėjimo RC taisyklės**, patvirtintos RC generalinio direktoriaus 2020 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. VE-160(1.3E):

„1. Asmenų aptarnavimo ir jų prašymų bei skundų nagrinėjimo RC taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų (toliau – asmenys) aptarnavimo, jų prašymų bei skundų pateikimo, registravimo, nagrinėjimo, sprendimų pateikimo ir apskundimo tvarką RC (toliau – Įmonė).

[...]

4. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

[...]

Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į Įmonę, jos vadovybę ar darbuotojus raštu, žodžiu ar elektroniniu paštu, prašant bendro pobūdžio Įmonės administracinės paslaugos, kurios teikimo nereglamentuoja specialieji teisės aktai; išdėstant asmens norą, pageidavimą, nuostatą tam tikru klausimu; pranešant apie Įmonės veiklos privalumus ar trūkumus, darbuotojų piktnaudžiavimą ar neteisėtus veiksmus, kurie susiję su valstybės ar daugelio žmonių, o ne konkretaus asmens, interesų ir teisių pažeidimu; pateikiant Įmonės paslaugų teikimo ar klientų aptarnavimo tobulinimo pasiūlymus; atkreipiant dėmesį į tam tikrą padėtį ir siūlant ką nors patobulinti, pakeisti, nuveikti ar susilaikyti nuo veiklos.

[...]

Skundas – asmens kreipimasis raštu į Įmonę dėl pažeistų jo teisių ir (ar) teisėtų interesų ir prašymas juos apginti, jei tokio skundo teikimo nereglamentuoja specialieji teisės aktai.

[...]

5. Įmonės darbuotojai, aptarnaudami asmenis, nagrinėdami asmenų prašymus ir (ar) skundus, privalo vadovautis pagarbos žmogaus teisėms, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principais, taip pat Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo įtvirtintais įstatymo viršenybės, objektyvumo, nešališkumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia ir tarnybinio bendradarbiavimo, efektyvumo, subsidiarumo ir vieno langelio principais, o teikdami asmenims informaciją – Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatytais informacijos išsamumo, teisėtumo ir objektyvumo principais.

[...]

42. Atsakymai į prašymus rengiami atsižvelgiant į jų turinį:

42.1. į prašymą suteikti bendrojo pobūdžio administracinę paslaugą, kurios teikimo nereglamentuoja specialieji įstatymai, atsakoma suteikiant prašomą paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

42.2. į prašymą pateikti įmonės turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybės institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

42.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

43. Į skundus atsakoma laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytos tvarkos ir šių Taisyklių nuostatų.

44. Atsakyme apie asmens prašymo ir (ar) skundo nepalankų išnagrinėjimą turi būti nurodyti tokio sprendimo motyvai, pagrįsti teisės aktų nuostatomis, nurodyta, kur ir kokia tvarka gali būti apskūstas pateiktas atsakymas. Persiunčiant prašymą ir (ar) skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, apskundimo tvarkos nurodyti nereikia.

[...]

47. Asmuo, nesutinkantis su įmonės atsakymu į jo prašymą ir (ar) skundą, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo numatyta tvarka ir terminais turi teisę skūsti atsakymą administracinių ginčų komisijai ar administraciniam teismui.“

18. Valstybės įmonės Registrų centro įstatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 4-852:

„[...]

2. Įmonė savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, [...]

[...]

8. Įmonės veiklos tikslas – teikti administracines, viešąsias paslaugas ir įgyvendinti specialiuosius įpareigojimus tinkamai kuriant, tvarkant, plėtojant valstybės registrus ir valstybės informacines sistemas, kurių tvarkytoja yra įmonė, ir tvarkant juose esančius duomenis.

[...]

11. Įgyvendindama veiklos tikslus, įmonė vykdo šią veiklą:

[...]

11.4. tvarkydama Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registrą (toliau – Juridinių asmenų registras):

[...]

114.15. analizuoja ir sistemina pasiūlymus dėl Juridinių asmenų registro veiklos tobulinimo, sprendžia Juridinių asmenų registro modernizavimo klausimus;

[...]

33. Įmonės vadovas – generalinis direktorius yra vienasmenis įmonės valdymo organas.

[...]

35. Įmonės vadovas organizuoja kasdienę įmonės veiklą [...]. Įmonės vadovas:

35.1. priima į darbą ir atleidžia darbuotojus, sudaro ir nutraukia su jais darbo sutartis;

[...]

37. Įmonės vadovas atsako už:

[...]

37.2. įmonės veiklos organizavimą; [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

19. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime byloje Nr.

51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytais galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų. [...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...] taip pat teisės aktuose reglamentavus piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą ir kt. (Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d. nutarimas, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada) [...]“

20. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) 2015 m. kovo 5 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A-835-502/2015 konstatuota:

„[...]“

Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad LVAT savo praktikoje yra ne kartą pabrėžęs, jog **RC veikla pagal jos pobūdį yra viešojo administravimo veikla**, todėl **šiuose teisiniuose santykiuose RC laikomas viešojo administravimo subjektu** (pvz.: administracinės bylos Nr. A⁵⁰²-319/2014, A⁴⁴²-512/2014). Atitinkamai tai lemia išvadą, jog **RC, priimdamas administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visu teisės aktų nuostatų.** [...]“

21. LVAT 2013 m. vasario 27 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. AS⁵²⁰-274/2013 konstatavo:

„Teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos yra fundamentali asmens teisė, pripažįstama tiek nacionalinių (Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – ir Konstitucija) 30 straipsnio 1 dalis, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 4 straipsnio 1 dalis, ABTĮ 5 straipsnio 1 dalis), tiek tarptautinių teisės aktų (Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 2 straipsnio 3 dalis, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalis, 13 straipsnis) (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. balandžio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS¹⁴³-268/2012). Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje ne kartą konstatuotas iš konstitucinio teisinės valstybės principo bei kitų Konstitucijos nuostatų kylantis imperatyvas, kad asmuo, manantis, jog jo teisės ar laisvės yra pažeidžiamos, turi absoliučią teisę į nepriklausomą ir nešališką teismą, kuris išspręstų ginčą. Asmens teisė kreiptis į teismą suponuoja ir jo teisę į tinkamą teisinį procesą, ji yra būtina teisingumo įgyvendinimo sąlyga. Pabrėžtina, kad **asmens konstitucinė teisė kreiptis į teismą negali būti dirbtinai suvaržoma, negali būti nepagrįstai apsunkinamas jos įgyvendinimas** (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 29 d. nutarimas).“

22. LVAT praktika, kurioje išaiškinta, kad **Viešojo administravimo įstatymas 8 straipsnio 2 dalyje nustatytas reikalavimas, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodyta akto apskundimo tvarka, nustato pareigą individualų administracinį aktą priimančiam viešojo administravimo subjektui sprendime nurodyti tokius duomenis, iš kurių be papildomų informacijos šaltinių (įstatymų, poįstatyminių teisės aktų) ir laiko sąnaudų pareiškėjui, nepriklausomai nuo jo išsilavinimo, amžiaus, būtų visiškai aišku kokiai institucijai (institucijos pavadinimas, adresas) ir per kokį terminą (nurodant ar terminas skaičiuojamas nuo sprendimo priėmimo, ar nuo individualaus akto gavimo dienos) gali būti paduotas skundas.** Administracinio akto apskundimo tvarkos neišaiškinimas tinkamai nesiderina su geru viešuoju administravimu bei Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintu principu, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, gali suvaržyti asmens teisę kreiptis į išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka instituciją ar teismą (žr. LVAT nutartis: 2008 m. rugpjūčio 7 d. Nr. AS¹⁴⁶-423/2008, 2010 m. kovo 26 d. Nr. AS⁵⁵⁶-161/2010, 2010 m. kovo 26 d. Nr. AS¹⁴³-178/2010, 2012 m. rugsėjo 21 d. Nr. AS⁴⁹²-440/2012, taip pat LVAT praktikos, taikant išankstinio ginčų nagrinėjimo ne per

teismą tvarką reglamentuojančias teisės normas, apibendrinimą (I dalį), paskelbtą LVAT biuletenyje „Administracinė jurisprudencija“, Nr. 19, p. 490–491).

Tyrimo išvados

23. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

23.1. Sąjunga kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių dėl netinkamų Ministerijos pareigūnų veiksmų, ignoruojant netinkamą aptarnavimą RC, pažeidžiant teisę į tinkamą viešąjį administravimą.

23.2. Sąjunga juridinių asmenų registro tvarkytojui (RC) elektronine forma interaktyviai turėjo pateikti metinę ataskaitą, užpildydama RC generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintos formos elektroninio formato rinkinį „Labdaros ir paramos fondų, asociacijų metinės ataskaitos forma“ (forma FS0034), kartu pateikdama Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu patvirtintos formos užpildytą ir patvirtintą metinę ataskaitą (žr. pažymos 6 ir 15 punktus).

23.3. Po nesėkmingų bandymų pateikti RC informacinėje sistemoje dokumentus, Y Konsultacijų centro portale raštu kreipėsi į RC, nurodydamas, kad sistema neveikia, **ataskaitų teikimas sudėtingas, nes jau aštuonis kartus techniškai nepavyko pateikti dokumentų** (žr. pažymos 9 punktą). Y nurodė, kad teikiant duomenis Valstybinei mokesčių inspekcijai jokių sunkumų nekilo.

23.4. RC Konsultacijų centro portale Y atsakyta, paneigiant teiginį dėl neveikiančios sistemos, pažymint, kad kiti subjektai sėkmingai yra pateikę ataskaitas (žr. pažymos 9 punktą). **Sąjunga informuota, kad iš klausimo neaišku, kokių veiksmų sistemoje nepavyksta atlikti. Y nurodyta, kad siekiant atsakingų specialistų pagalbos, reikalingas problemos aprašymas (kur ir kokie veiksmai atliekami, koks klaidos pranešimas ar dialogo langai rodomi sistemoje ir pan.).**

23.5. Dėl netinkamo aptarnavimo RC, nesuteikiant realios pagalbos ataskaitų teikimo klausimu Sąjunga 2020 m. birželio 9 d. raštu kreipėsi į Ministeriją (žr. pažymos 4 punktą). Ministerijai pavesta įgyvendinti RC savininko teises ir pareigas (žr. pažymos 18 punktą).

Kreipimesi **Pareiškėja nurodė, kad nėra galimybės prisiskambinti RC telefonu** (žr. pažymos 4 punktą), o **RC atsakymas** (žr. pažymos 9 punktą) – **nesusipratimas**.

Be to, Sąjunga nurodė, kad RC nepagrįstai nesudaro galimybės pelno nesiekiantiems ribotos civilinės atsakomybės juridiniams asmenims, pasirinkusiems supaprastintą buhalterinę apskaitą, metinę ataskaitą teikti pagal tvarką, patvirtintą 2018 m. gruodžio 18 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 1K-443 (žr. pažymos 16 punktą). Sąjunga akcentavo, kad nevykdydamas šio įsakymo, neteikdamas elektroniniu būdu šios formos visuomeninėms institucijoms, RC elgiasi biurokratiškai, kurdamas nereikalingas sistemas.

23.6. **Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimasis vertintinas ir kaip skundas dėl netinkamo viešojo administravimo paslaugos RC teikimo** (žr. pažymos 11 punktą), **ir kaip prašymas, kuriame išreikšta pozicija dėl esamos sistemos trūkumo, siūlant supaprastinti galiojančią tvarką** (žr. pažymos 16 punktą).

23.7. Pagal teisinį reglamentavimą, kiekvienam viešojo administravimo subjektui yra nustatyta pareiga priimti prašymus ir skundus, bei juos nagrinėti pagal įgaliojimus (žr. pažymos 11 punktą).

23.8. Ministerijoje gautas Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimasis dėl RC specialistų netinkamų veiksmų, 2020 m. birželio 17 d. raštu buvo persiūstas RC (žr. pažymos 5 punktą), prašant pateikti Ministerijai informaciją. **Rašte nenurodytas skundo persiuntimo RC teisinis pagrindas.**

Ministerija, teikdama Seimo kontrolieriaus tyrimui reikalingą informaciją, paaiškino, kad Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimasis buvo persiūstas nagrinėti pagal kompetenciją (žr. pažymos 8 punktą).

23.9. Į Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą) atsakyta Ministerijos 2020 m. liepos 21 d. raštu (žr. pažymos 7 punktą). Rašte išdėstytas teisinis reglamentavimas,

įpareigojantis pateikti ataskaitas interaktyviai, konstatuojant, kad pradėtos pildyti Sąjungos ir Konstitucinių teisių gynėjų asociacijos metinės ataskaitos formos, bet užpildyti elektroninio formato rinkiniai nepateikti. Rašte pateikta nuomonė, kad skundas nepagrįstas, nurodant, jog informacija apie finansinių ataskaitų teikimą Registro tvarkytojui viešai prieinama asmenims, o RC teikė Pareiškėjai informaciją apie finansinių ataskaitų rinkinių ir susijusių dokumentų teikimą elektroniniu būdu.

23.10. Ministerijos pareigūnų veiksmai, gavus Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimąsi, buvo netinkami:

23.10.1. Nors tyrimo metu Ministerija informavo Seimo kontrolierių, kad Sąjungos kreipimąsi persiuntė nagrinėti RC pagal kompetenciją (žr. pažymos 8 punktą), tyrimo metu nebuvo gauta duomenų, patvirtinančių Sąjungos informavimą apie 2020 m. birželio 9 d. kreipimosi persiuntimą nagrinėti RC.

Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 8 dalyje viešojo administravimo subjektams nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas, negalėdamas spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo skunde išdėstytu klausimu, jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas persiunčia kompetentingam viešojo administravimo subjektui (žr. pažymos 11 punktą). Apie prašymo, skundo persiuntimą nagrinėti kitai (kompetentingai nurodytu klausimu) institucijai turi būti informuojamas pareiškėjas.

Ministerijos rašte nenurodžius Sąjungos skundo persiuntimo RC teisinio pagrindo, iš rašto turinio neaišku, kurie Sąjungos skunde nurodyti klausimai buvo Ministerijos kompetencija, kurie priskirti RC; neaišku, ar Ministerija kompetentinga nagrinėti Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimąsi (žr. pažymos 11 punktą), ar ji kreipėsi į RC dėl informacijos surinkimo atsakymo į Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimąsi parengimui (žr. pažymos 12 punktą).

23.10.2. Ministerijos atsakymas 2020 m. liepos 21 d. raštu į Pareiškėjos 2020 m. birželio 9 d. kreipimąsi pateiktas, pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje administracinei procedūrai (žr. pažymos 11 punktą) ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 26 punkte (žr. pažymos 12 punktą) nustatytą 20 darbo dienų terminą.

Tyrimo metu nebuvo gauta duomenų, patvirtinančių Pareiškėjos informavimą apie objektyviomis priežastimis pagrįstą kreipimosi nagrinėjimo termino pratęsimą teisės aktų nustatyta tvarka.

Dėl Pareiškėjos teiginio, kad nebuvo atsiųstas pranešimas apie 2020 m. birželio 9 d. kreipimosi priėmimą nagrinėti (žr. pažymos 2.4.2 punktą), pažymėtina, kad pagal Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 24 punktą, toks pranešimas asmeniui siunčiamas, tik išreiškus pageidavimą (žr. pažymos 12 punktą). Seimo kontrolierius atkreipia Sąjungos dėmesį į tai, kad norėdama gauti pranešimą apie kreipimosi priėmimą institucijoje tyrimui, raštu išreikštą pageidavimą gauti Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 24 punkte nurodytą pranešimą.

23.10.3. Ministerijos 2020 m. liepos 21 d. rašte, kuriame nurodyta, kad Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. skundas nepagrįstas, nėra duomenų apie administracinės procedūros inicijavimą, gavus asmens skundą dėl realios pagalbos, susidūrus su techniniais sunkumais, nesuteikimo (žr. pažymos 4 ir 11 punktus). Rašte nėra informacijos apie priimtą administracinės procedūros sprendimą, kuriuo baigiama administracinė procedūra, nurodant tokio sprendimo apskundimo galimybę ir tvarką (žr. pažymos 11 punktą). Rašte nei patvirtintas, nei paneigtas teiginys, kad nėra galimybės susisiekti su RC darbuotojais. Rašte nėra informacijos, ar Sąjungai buvo suteikta reali pagalba, kad ataskaita už 2020 metus būtų pateikta. Rašte nėra įvertintas Sąjungos siūlymas supaprastinti galiojančią sistemą.

Įstatymų leidėjas įpareigoja viešojo administravimo subjektus asmenų pateiktus skundus nagrinėti pagal kompetenciją, o atsakymus į prašymus parengti, atsižvelgiant į jų turinį (žr. pažymos 11 ir 12 punktus). Išsamumo principas, kuriuo savo veikloje privalo vadovautis viešojo administravimo subjektai, reikalauja į prašymą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis remtasi, vertinant prašymo turinį (žr. pažymos 11 punktą). Viešojo administravimo subjektų veikla

ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi būti pagrįsti teisės aktų reikalavimais (žr. pažymos 11 punktą). Vadovaujantis Viešojo administravimo įstatyme nustatytu subsidiarumo principu (žr. pažymos 11 punktą), viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi.

23.10.4. RC pavesta užtikrinti juridinių asmenų registro valdytojos funkcijų įgyvendinimą, vykdant juridinių asmenų registravimą, kurti juridinių asmenų registro ir kitas su šiuo registru susijusias informacines sistemas (žr. pažymos 13 punktą). Metinių ataskaitų ir su jais susijusių dokumentų teikimo elektroniniu būdu sąlygos ir tvarka nustatyta Finansinių ataskaitų rinkinių ir su jais susijusių dokumentų teikimo Juridinių asmenų registru elektroniniu būdu taisyklėse (žr. pažymos 15 punktą). Dokumentai teikiami naudojantis RC elektroninių paslaugų sistema. **RC darbuotojai, aptarnaudami asmenis, nagrinėdami jų prašymus ir skundus, privalo vadovautis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytais efektyvumo, įstatymo viršenybės ir kitais principais, pagarbos žmogaus teisėms, protingumo principais (žr. pažymos 17 punktą).**

Iš Sąjungai RC portale pateikto atsakymo (žr. pažymos 9 punktą) nematyti, kad būtų buvusi pasiūlyta efektyvi pagalba, Sąjungai pranešus apie techninius sunkumus, teikiant dokumentus elektronine forma interaktyviai. Iš Sąjungos pranešimo apie 8 kartus nepavykusį bandymą techniškai pateikti dokumentus elektronine forma interaktyviai turėjo būti akivaizdu, kad reikalinga reali specialistų pagalba, atliekant nustatytus veiksmus. Formalus atsakymas RC portale, pateikiant blanketinę nuorodą į Vartotojo vadovą, siūlant papildomai aprašinėti atliekamus veiksmus, nelaikytinas atsakingo valdymo principo įgyvendinimu.

23.10.5. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje RC yra pripažintas viešojo administravimo subjektu (2015 m. kovo 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-835-502/2015) (žr. pažymos 18 punktą). **LVAT konstatavo, kad priimdamas administracinius sprendimus RC privalo dirbti rūpestingai ir veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų.**

Asmenų aptarnavimo ir jų prašymų bei skundų nagrinėjimo RC taisyklių 47 punkte nustatyta, kad asmuo, nesutinkantis su įmonės atsakymu į jo prašymą ir (ar) skundą, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo numatyta tvarka ir terminais turi teisę skusti atsakymą administracinių ginčų komisijai ar administraciniam teismui (žr. pažymos 17 punktą).

RC įstatuose nustatyta, kad už įmonės veiklos organizavimą atsakingas RC vadovas, organizuojantis kasdienę RC veiklą (žr. pažymos 18 punktą).

Tyrimo metu nebuvo gauta duomenų, patvirtinančių, kad Ministerijos 2020 m. birželio 17 d. raštu persiuntus RC Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimąsi, Sąjungai būtų buvęs pateiktas RC vadovo atsakymas dėl netinkamai RC suteiktos aptarnavimo paslaugos įvertinimo, nurodant sprendimo ginčijimo galimybę ir tvarką.

Šios informacijos nesuteikimas galėjo apriboti Sąjungos teisę į teisminę gynybą (žr. pažymos 21 ir 22 punktus).

24. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra pabrėžęs atsakingo valdymo principą (žr. pažymos 19 punktą), kuris yra įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (žr. pažymos 10 punktą), numatant, jog valdžia tarnauja žmonėms.

25. Apibendrinant, **darytina išvada, kad nėra pagrindo teigti, jog Ministerijoje gavus Pareiškėjos 2020 m. birželio 9 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą), buvo laikytasi teisės aktų reikalavimų (žr. pažymos 23 punktą). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tenka konstatuoti, kad buvo pažeistas teisėtumo ir atsakingo valdymo principai (žr. pažymos 10 ir 19 punktus), Sąjungos teisė į tinkamą viešąjį administravimą (žr. pažymos 11 punktą) bei galėjo būti apribota teisė į teisminę gynybą (žr. pažymos 21 ir 22 punktus). Todėl vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, X sąjungos skundas pažymoje nurodytu aspektu pripažintinas pagrįstu.**

26. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **tikslinga Ministerijai rekomenduoti:**

26.1. užtikrinti šioje pažymoje konstatuotų pažeidimų (žr. pažymos 23 punktą) pašalinimą, atliekant teisės aktuose nustatytus veiksmus, bei raštu pateikiant teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą į Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą);

26.2. užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijoje būtų laikomasi Viešojo administravimo įstatymo bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių reikalavimų į prašymą (skundą) pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą aiškų teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą, atsižvelgiant į prašymo (skundo) turinį.

27. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **tikslinga RC generaliniam direktoriui rekomenduoti:**

27.1. atkreipti dėmesį į tai, kad gavus asmens pranešimą dėl techninių sunkumų, pildant dokumentus elektronine forma interaktyviai, RC formalus atsakymas su blanketine nuoroda į Vartotojo vadovą, siūlant papildomai aprašinėti atliekamus veiksmus, nelaikytinas atsakingo valdymo principo įgyvendinimu (žr. pažymos 10 ir 19 punktus);

27.2. užtikrinti realios RC darbuotojų pagalbos suteikimą asmenims, susidūrusiems su techniniais sunkumais, pildant dokumentus elektronine forma interaktyviai.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

28. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:**

X sąjungos skundą pažymoje nurodytu aspektu pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

29. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja:**

29.1. **Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai:**

29.1.1. užtikrinti šioje pažymoje konstatuotų pažeidimų (žr. pažymos 23 punktą) pašalinimą, atliekant teisės aktuose nustatytus veiksmus, bei raštu pateikiant teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą į Sąjungos 2020 m. birželio 9 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą);

29.1.2. užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijoje būtų laikomasi Viešojo administravimo įstatymo bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių reikalavimų į prašymą (skundą) pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą aiškų teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą, atsižvelgiant į prašymo (skundo) turinį.

29.2. **Valstybės įmonės Registrų centras generaliniam direktoriui:**

29.2.1. atkreipti dėmesį į tai, kad gavus asmens pranešimą dėl techninių sunkumų, pildant dokumentus elektronine forma interaktyviai, RC formalus atsakymas su blanketine nuoroda į Vartotojo vadovą, siūlant papildomai aprašinėti atliekamus veiksmus, nelaikytinas atsakingo valdymo principo įgyvendinimu (žr. pažymos 10 ir 19 punktus);

29.2.2. užtikrinti realios RC darbuotojų pagalbos suteikimą asmenims, susidūrusiems su techniniais sunkumais, pildant dokumentus elektronine forma interaktyviai.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas